

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه نیمرخ شایستگی هیجانی: یک مطالعه مقدماتی

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین اعتبار، روایی و ساختار عاملی پرسشنامه نیمرخ شایستگی هیجانی (براسور و همکاران، ۲۰۱۳) در دانش‌آموزان ایرانی انجام شد. با این هدف ۵۱۸ نفر از دانش‌آموزان دختر دبیرستانی در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ به صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند و پرسشنامه نیمرخ شایستگی هیجانی (براسور و همکاران، ۲۰۱۳)، پرسشنامه شایستگی فرهنگی (انجمن چندفرهنگی جزیره مرکزی و نکور کانادا، ۲۰۰۷)، و مقیاس رضایت از زندگی (داینر، ایمونز، لارسن و گریفین، ۱۹۸۵) را تکمیل کردند. برای بررسی روایی از روش تحلیل عاملی تأییدی و روایی همگرا استفاده شد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی ساختار دو عاملی پرسشنامه را تایید کرد و دو عامل با نام‌های شایستگی هیجانی فردی و شایستگی هیجانی بین فردی حاصل گردید. همبستگی نمره‌های پرسشنامه با رضایت از زندگی و شایستگی فرهنگی به ترتیب ۰/۳۰ و ۰/۹۰ بود و روایی همگرای پرسشنامه را نشان داد. برای سنجش اعتبار پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. ضرایب آلفای کرونباخ برای هر مؤلفه (شایستگی هیجانی فردی، ۰/۸۰ و شایستگی هیجانی بین فردی، ۰/۷۸) و نمره کل پرسشنامه (۰/۹۲) در حد مطلوب به دست آمد. بنابراین در کل می‌توان نتیجه گرفت که پرسشنامه نیمرخ شایستگی هیجانی برای سنجش شایستگی هیجانی دانش‌آموزان ایرانی ابزاری معتبر است و می‌توان از آن در پژوهش‌های روان‌شناختی استفاده کرد.

کلید واژه‌ها: اعتبار، روایی، ساختار عاملی، شایستگی هیجانی

در طول دو دهه گذشته، «شایستگی هیجانی»^۱ از دو منظر عموم و جامعه علمی مورد توجه قرار گرفته است (براسور، گریگور، بوردو و میکلاچک، ۲۰۱۳). شایستگی هیجانی به چگونگی برخورد افراد با اطلاعات هیجانی بین فردی و درون فردی اشاره دارد، به همین علت در بعضی متون، شایستگی هیجانی به عنوان «هوش هیجانی»^۲ شناخته می‌شود. به عبارت دیگر، شایستگی هیجانی به معنی شناسایی، بیان، درک، تنظیم و استفاده از هیجان‌های خود و یا دیگران است (براسور و همکاران، ۲۰۱۳). در این پژوهش تأکید بر واژه شایستگی هیجانی است و این واژه نسبت به واژه هوش هیجانی ترجیح داده شده است، چرا که نتایج پژوهش‌های اخیر نشان داده‌اند که شایستگی‌ها (برخلاف هوش) قابل آموزش و یادگیری هستند (کوتسو، نلیس، گریگور و میکلاچک، ۲۰۱۱؛ نلیس و همکاران، ۲۰۱۱).

در زمینه هیجان‌ها و هوش هیجانی به عنوان توانایی، «خصیصه»^۳ و یا ترکیبی از هر دو، مفهوم‌سازی‌های مختلف ارائه شده است (باران، ۲۰۰۶؛ پترایدز و فارنهام، ۲۰۰۱) و این مسئله باعث به وجود آمدن پژوهش‌های زیادی شده است که تعدادی از آن‌ها هوش هیجانی را به عنوان توانایی و تعدادی به عنوان خصیصه (که اغلب از طریق آزمون‌های شخصیت سنجیده می‌شوند) در نظر می‌گیرند. بحث‌های پیرامون مفهوم هوش هیجانی به عنوان خصیصه شخصیتی و یا توانایی منجر به پیشنهاد یک مدل سه سطحی (دانش^۴، توانایی^۵ و صفات^۶) شده است (میکلاچک، ۲۰۰۹). سطح دانش، اشاره به دانسته‌های فرد در مورد هیجان دارد. سطح توانایی، متمرکز بر کارهایی است که فرد می‌تواند انجام دهد و به توانایی فرد در کاربرد دانش در موقعیت‌های واقعی اشاره دارد. به عنوان مثال، با این‌که افراد می‌دانند که یک راه مؤثر در کاهش اضطراب، «پذیرش»^۷ است ولی تعداد زیادی از آن‌ها توانایی مشاهده و پذیرش هیجان‌هایشان در زمان اضطراب را ندارند. سطح صفات اشاره به گرایش فرد به رفتار کردن به شیوه‌ای معین در شرایط هیجانی دارد. در اینجا تمرکز روی دانسته‌ها و توانایی‌ها نیست بلکه بر آنچه که فرد به صورت دائم انجام می‌دهد (یعنی عملکرد معمول) است. به عنوان مثال، ممکن است بعضی از افراد اگر به صراحت از آنها خواسته شود، «پذیرش» را به کار ببرند اما در زندگی عادی و معمولی آن را اعمال نمی‌کنند. به طور خلاصه، دانش همیشه به توانایی نمی‌انجامد و همچنین همیشه به خصیصه‌های شخصیتی تبدیل نمی‌شود (براسور و همکاران، ۲۰۱۳).

شایستگی هیجانی را می‌توان به صورت یک چارچوب خاص تعریف کرد در خصوص این‌که فرد چگونه می‌تواند به طور مناسب هیجان‌های خود را در موقعیت‌های بین فردی مدیریت کند (کوتسو، لیس و فوشن، ۲۰۱۸). برخی از مهارت‌های تشکیل دهنده شایستگی هیجانی عبارتند از: آگاهی از حالت عاطفی خود، تعبیر و تفسیر هیجان‌های دیگران، بیان و مطرح نمودن موفقیت‌آمیز عواطف خود و توانایی همدلی و همدردی کردن با دیگران (سالیج، ۲۰۱۸). شایستگی هیجانی که بر اساس دانش هیجانی و تنظیم هیجانی تعریف شده است، می‌تواند رفتارهای آشکار خودتنظیم شده را تقویت کند و رفتارهای ناسازگارانه را کاهش دهد (ایزارد و همکاران، ۲۰۰۸). پژوهش‌های زیادی اهمیت شایستگی هیجانی را نشان داده‌اند: در واقع به نظر می‌رسد که شایستگی هیجانی بر بسیاری از جنبه‌های مهم زندگی مانند سلامت جسمانی، بهزیستی روانی، روابط اجتماعی و موفقیت حرفه‌ای تأثیر می‌گذارد. در سطح روان‌شناختی پژوهش‌ها نشان داده‌اند که شایستگی هیجانی بالا با بهزیستی، اعتماد به نفس بیشتر، رضایت از زندگی و کاهش اختلالات روانی ارتباط دارد (بادری، لیلورین، ماهیوکس و کریستوف، ۲۰۱۷؛ شرر، ۲۰۱). در سطح

جسمانی، شایستگی هیجانی با سلامت جسمانی همبستگی مثبت دارد (شرر، ۲۰۱۸). و این به علت کاهش بازدهی «نورآندوکراین»^۸ (غدد عصبی درون ریز) به استرس است، که احتمال انجام رفتارهای مضر مثل مصرف سیگار، نوشیدن الکل و رانندگی بی پروا را کاهش می دهد (براکت و مایر، ۲۰۰۳؛ ترینیداد و جوهانسون، ۲۰۰۲). در سطح اجتماعی، شایستگی هیجانی بالاتر باعث روابط اجتماعی بهتر می شود (دنهام و همکاران، ۲۰۰۳). علاوه بر این، شایستگی هیجانی بالا پیش بینی کننده موفقیت تحصیلی و عملکرد شغلی مناسب نیز است (پترایدز، فردریکسون و فارنهام، ۲۰۰۴؛ لیروی، گریگور، مگان، گراس و میکلاچک، ۲۰۱۲).

بنابراین با توجه به اهمیت سازه شایستگی هیجانی، وجود یک ابزار کارآمد و معتبر برای سنجش آن بدیهی است. چندین ابزار اندازه گیری شایستگی هیجانی مورد اعتبارسنجی جامع و کامل قرار گرفته اند (به عنوان مثال آستین، ساکلوفسکی، هوانگ و مک کنی، ۲۰۰۴؛ سالووی، مایر، گلدمن، توری و پالفای، ۱۹۹۵؛ میکلاچک، لومینت، لیروی و روی، ۲۰۰۷). با وجود این، با افزایش رشد توجه به این سازه در سال های اخیر، اهمیت بررسی و سنجش مؤلفه های شایستگی هیجانی بیشتر به چشم می آید. نقطه ضعف تمامی پرسشنامه های مذکور این است که مؤلفه های شایستگی هیجانی را در فرد و دیگران مورد سنجش و بررسی قرار نمی دهند.

بنابراین، براسور و همکاران (۲۰۱۳)، با مرتفع ساختن نقاط ضعف ابزارهای پیشین برای سنجش شایستگی هیجانی، دو بُعد اصلی را مشخص کردند: «شایستگی هیجانی بین فردی»^۹ و «شایستگی هیجانی فردی»^{۱۰}. بُعد اول شامل پنج زیرمقیاس «شناسایی هیجان بین فردی»^{۱۱}، «ابراز هیجان بین فردی»^{۱۲}، «ادراک هیجان بین فردی»^{۱۳}، «تنظیم هیجان بین فردی»^{۱۴} و «به کارگیری هیجان بین فردی»^{۱۵} است. بُعد شایستگی هیجانی فردی نیز شامل پنج زیرمقیاس شناسایی هیجان فردی، ابراز هیجان فردی، ادراک هیجان فردی، تنظیم هیجان فردی و بکارگیری هیجان فردی است. براسور و همکاران (۲۰۱۳) ضریب آلفای کرونباخ را برای زیرمقیاس های شناسایی هیجان بین فردی ۰/۷۲ و فردی ۰/۸۳، ابراز هیجان بین فردی ۰/۷۳ و فردی ۰/۷۹، ادراک هیجان بین فردی ۰/۷۹ و فردی ۰/۷۷، تنظیم هیجان بین فردی ۰/۷۹ و فردی ۰/۷۷، بکارگیری هیجان بین فردی ۰/۷۹ و فردی ۰/۸۱ و برای بُعد شایستگی هیجانی بین فردی ۰/۹۰، بُعد شایستگی هیجانی فردی ۰/۹۰ و نمره کل شایستگی هیجانی ۰/۹۳ گزارش کردند که ضرایب مطلوبی است. در همین پژوهش ضرایب همبستگی با نمره کل را برای شایستگی هیجانی بین فردی از ۰/۶۱ تا ۰/۷۹ و برای شایستگی هیجانی فردی از ۰/۶۰ تا ۰/۷۸ به دست آوردند. همکاران (۲۰۱۵)، ضریب آلفای کرونباخ نمره کل شایستگی هیجانی را ۰/۸۹ به دست آوردند. همچنین، در پژوهش میکلاچک، براسور و فنتینی-هاول (۲۰۱۴) ضریب آلفای کرونباخ برای بعد شایستگی هیجانی بین فردی ۰/۸۶، شایستگی هیجانی فردی ۰/۸۹ و نمره کل شایستگی هیجانی ۰/۹۲ گزارش شده است. در مجموع پژوهشگران پیشین شاخص های روان سنجی مناسبی برای این پرسشنامه ذکر کرده اند.

بنابراین، با توجه به مطالب مذکور مبنی بر ضرورت وجود ابزاری معتبر برای سنجش شایستگی هیجانی، این پژوهش با هدف پاسخ به این سؤال که آیا نسخه فارسی پرسشنامه شایستگی هیجانی براسور و همکاران (۲۰۱۳) روایی و اعتبار مناسب در نمونه دانش آموزان دارد یا نه، انجام شد.

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر طرح پژوهش از نوع طرح‌های همبستگی است. جامعه آماری پژوهش، دانش‌آموزان دختر پایه دهم شهرهای شیراز و کرمان در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ بودند. حجم نمونه بر اساس نظر کلاین (۲۰۱۶) که تعداد افراد نمونه باید حداقل ۱۰ تا ۲۰ نفر به ازای هر متغیر در نظر گرفته شود، ۵۱۸ نفر از دانش‌آموزان دختر پایه دهم شهرهای شیراز (۲۶۹ نفر) و کرمان (۲۴۹ نفر) بودند که در مدارس دولتی مشغول به تحصیل بودند و به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. بنابراین، ۲۸۰ پرسشنامه در شهر شیراز و ۲۷۰ پرسشنامه در شهر کرمان توزیع گردید تا با احتساب ریزش احتمالی نمونه، حدود ۵۰۰ پرسشنامه در مجموع برای محاسبات وجود داشته باشد. در نهایت ۱۱ پرسشنامه در شهر شیراز و ۲۲ پرسشنامه در شهر کرمان به علت ناقص بودن پاسخ‌ها کنار گذاشته شدند؛ بنابراین، در مجموع ۵۱۸ پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. در جدول ۱ توزیع گروه نمونه بر حسب شهر و رشته تحصیلی آمده است.

جدول ۱. توزیع گروه نمونه بر حسب شهر و رشته تحصیلی

شهر	ریاضی	تجربی	علوم انسانی	کل	درصد
شیراز	۷۸	۱۱۴	۷۶	۲۶۹	۵۱/۹
کرمان	۷۲	۱۰۸	۶۹	۲۴۹	۴۸/۱
کل	۱۵۰	۲۲۲	۱۴۵	۵۱۸	۱۰۰

برای تهیه نسخه فارسی پرسشنامه شایستگی هیجانی، ابتدا فرم اصلی ابزار توسط پژوهشگر به فارسی ترجمه و سپس از یک متخصص زبان انگلیسی خواسته شد که آن را به انگلیسی برگرداند. تفاوت موجود بین نسخه‌های انگلیسی و فارسی ارزیابی شد. از طریق فرایند مرور مکرر، این تفاوت‌ها به حداقل ممکن کاهش یافت. برای تعیین روایی محتوا، پرسشنامه توسط یکی از اعضای هیئت علمی دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی مورد بررسی قرار گرفت، پس از بررسی، مشکلات مربوط به گویه‌ها رفع شد و واژگان مبهم با نزدیک‌ترین واژه معادل‌سازی شدند و نسخه نهایی تهیه شد. در آخر، روایی محتوایی نسخه نهایی پرسشنامه شایستگی هیجانی مورد تأیید قرار گرفت.

ابزار

در این پژوهش از ابزارهایی استفاده شد که عبارتند از:

الف: پرسشنامه نیمرخ شایستگی هیجانی^{۱۶}: این پرسشنامه توسط براسور و همکاران (۲۰۱۳) به منظور سنجش میزان شایستگی هیجانی افراد ساخته شده است. پرسشنامه شایستگی هیجانی ۵۰ گویه دارد که دارای ۱۰ خرده مقیاس شناسایی هیجان فردی (۵ گویه) و بین فردی (۵ گویه)، درک هیجانی فردی (۵ گویه) و بین فردی (۵ گویه)، بیان هیجانی فردی (۵ گویه) و بین فردی (۵ گویه)، بکارگیری هیجان فردی (۵ گویه) و بین فردی (۵ گویه) و تنظیم هیجان فردی (۵ گویه) و بین فردی (۵ گویه) است. از جمع خرده مقیاس‌های فردی، مؤلفه شایستگی هیجانی فردی، از مجموع خرده مقیاس‌های بین فردی، مؤلفه شایستگی هیجانی بین فردی و از مجموع این دو مؤلفه نمره کل شایستگی هیجانی حاصل می‌شود. هر یک از گویه‌های این مقیاس بر روی یک طیف پنج درجه‌ای لیکرت به صورت

۱ (کاملاً مخالفم)، ۲ (مخالفم)، ۳ (نظری ندارم)، ۴ (موافقم) و ۵ (کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. در این مقیاس با افزایش نمره افراد، نمره آنها در شایستگی هیجانی (نمره کل) افزایش نشان می‌دهد. براسور و همکاران (۲۰۱۳)، در بررسی روایی پرسشنامه شایستگی هیجانی، با استفاده از روس تحلیل عاملی روایی پرسشنامه را مورد تأیید قرار دادند. همچنین در همین پژوهش، ضریب آلفای کرونباخ برای شایستگی هیجانی فردی (۰/۹۰) و شایستگی هیجانی بین فردی (۰/۹۰) و برای کل مقیاس (۰/۹۳) گزارش کردند.

ب: پرسشنامه شایستگی فرهنگی^{۱۷}: پرسشنامه شایستگی فرهنگی، یک ابزار خودگزارشی است که توسط انجمن چند فرهنگی جزیره مرکزی ونکور کانادا^{۱۸} (۲۰۰۷) ساخته شده است تا میزان شایستگی افراد را در حوزه فرهنگ بسنجد. این پرسشنامه ۳۰ گویه‌ای است و گویه‌ها را بر اساس لیکرت ۱ (کاملاً مخالف) تا ۴ (کاملاً موافق) می‌سنجد. نمره بالاتر نشان‌دهنده شایستگی فرهنگی بیشتر است. این پرسشنامه دارای سه مؤلفه آگاهی، دانش و مهارت است و برای هر مؤلفه ۱۰ سؤال طراحی شده است. در پژوهش بخشی و یوسفی (۱۳۹۷)، پس از ترجمه پرسشنامه، به پیشنهاد متخصصین روان‌شناس با توجه به بافت فرهنگی ایران، دو سؤال در حیطه دانش حذف گردید و در نهایت پرسشنامه شایستگی فرهنگی با ۲۸ سؤال مورد استفاده قرار گرفت. همچنین در همین پژوهش ضرایب آلفای کرونباخ برای هر مؤلفه (آگاهی، ۰/۷۱، دانش، ۰/۷۹ و مهارت، ۰/۷۹) و نمره کل پرسشنامه (۰/۸۹) در حد مطلوب به دست آمد و نتایج تحلیل عاملی تأییدی ساختار سه‌عاملی آگاهی، دانش و مهارت را تأیید کرد.

ج: مقیاس رضایت از زندگی^{۱۹}: این پرسشنامه توسط داینر، ایمونز، لارسن و گریفین در سال ۱۹۸۵ ساخته شده و شامل ۵ گویه است که مؤلفه شناختی بهزیستی فاعلی را اندازه‌گیری می‌کند. مقیاس رضایت از زندگی نشان می‌دهد که افراد تا چه اندازه از زندگی خود راضی‌اند و تا چه اندازه زندگی خود را به زندگی آرمانی نزدیک می‌دانند. گویه‌ها بر اساس طیف لیکرت ۱ (کاملاً مخالف) تا ۷ (کاملاً موافق) سنجیده می‌شوند. داینر و همکاران (۱۹۸۵) در پژوهش خود، ضریب همبستگی بازآزمایی نمره‌ها پس از دو ماه اجرا ۰/۸۲ و ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۸۷ گزارش کرده‌اند. بیانی، کوچکی و گودرزی (۱۳۸۶) اعتبار این مقیاس را با روش‌های آلفای کرونباخ، دونیمه کردن و بازآزمایی با فاصله یک ماه مورد بررسی قرار دادند و به ترتیب ضرایب ۰/۸۳، ۰/۷۵ و ۰/۶۹ را گزارش نمودند.

یافته‌ها

به منظور اندازه‌گیری اعتبار پرسشنامه شایستگی هیجانی، ضریب آلفای کرونباخ مورد بررسی قرار گرفت. همچنین روایی سازه این پرسشنامه در راستای پاسخ به این سؤال که آیا ساختار دوعاملی در نظر گرفته شده در پرسشنامه اصلی تأیید می‌شود، با روش تحلیل عامل تأییدی آزمون شد. روایی واگرایی پرسشنامه نیز با استفاده از همبستگی آن با پرسشنامه شایستگی فرهنگی و پرسشنامه رضایت از زندگی مورد بررسی قرار گرفت.

در جدول ۲ ضرایب آلفای کرونباخ و نیز همبستگی هر گویه با نمره مؤلفه مربوط به آن آورده شده است. چنان‌که در جدول مشاهده می‌شود، با حذف گویه ۹ ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه از ۰/۷۳ به ۰/۷۸ افزایش می‌یابد.

جدول ۲. ضرایب همبستگی گویه‌ها با نمره کل هر مؤلفه و آلفای کرونباخ در صورت حذف گویه

شایستگی هیجانی فردی			شایستگی هیجانی فردی		
گویه	ضریب همبستگی	آلفای کرونباخ	گویه	ضریب همبستگی	آلفای کرونباخ

۰/۸۰	۰/۴۵	۳	۰/۷۳	۰/۴۴	۱
۰/۸۰	۰/۳۴	۴	۰/۷۳	۰/۵۶	۲
۰/۸۰	۰/۴۷	۵	۰/۷۳	۰/۵۱	۶
۰/۸۰	۰/۳۶	۷	۰/۷۳	۰/۴۶	۸
۰/۸۰	۰/۴۴	۱۱	۰/۷۸	-۰/۲۷	۹
۰/۷۹	۰/۵۳	۱۳	۰/۷۳	۰/۵۲	۱۰
۰/۸۰	۰/۴۷	۱۴	۰/۷۳	۰/۴۴	۱۲
۰/۸۰	۰/۳۵	۱۸	۰/۷۴	۰/۴۰	۱۵
۰/۷۹	۰/۵۸	۱۹	۰/۷۴	۰/۴۱	۱۶
۰/۸۰	۰/۳۵	۲۳	۰/۷۴	۰/۳۳	۱۷
۰/۷۹	۰/۶۱	۲۷	۰/۷۳	۰/۵۳	۲۰
۰/۸۰	۰/۴۷	۲۸	۰/۷۵	۰/۱۶	۲۱
۰/۸۰	۰/۴۲	۲۹	۰/۷۴	۰/۳۷	۲۲
۰/۷۹	۰/۵۲	۳۰	۰/۷۴	۰/۳۶	۲۴
۰/۸۰	۰/۴۳	۳۱	۰/۷۴	۰/۳۲	۲۵
۰/۸۰	۰/۳۹	۳۲	۰/۷۴	۰/۳۲	۲۶
۰/۸۰	۰/۳۷	۳۳	۰/۷۴	۰/۳۷	۳۷
۰/۸۰	۰/۴۵	۳۴	۰/۷۴	۰/۳۱	۳۸
۰/۷۹	۰/۴۹	۳۵	۰/۷۳	۰/۴۸	۳۹
۰/۸۱	۰/۱۸	۳۶	۰/۷۲	۰/۵۴	۴۱
۰/۸۰	۰/۳۰	۴۰	۰/۷۴	۰/۳۳	۴۲
۰/۸۰	۰/۳۷	۴۴	۰/۷۳	۰/۵۲	۴۳
۰/۸۰	۰/۴۰	۴۵	۰/۷۴	۰/۳۹	۴۸
۰/۸۰	۰/۴۷	۴۶	۰/۷۳	۰/۴۴	۴۹
۰/۷۸	۰/۶۸	۴۷	۰/۷۴	۰/۳۳	۵۰

در تحلیل عامل تأییدی، مؤلفه‌های قابل استخراج به تعداد معین و نیز الگوهای خاص از روابط میان متغیرهای اندازه‌گیری شده و عامل‌های مشترک به گونه پیش‌تجربی شده، تعیین می‌گردد (هومن و عسگری، ۱۳۸۴). بنابراین، از آنجا که سازندگان پرسشنامه شایستگی هیجانی مؤلفه‌های این پرسشنامه را مشخص کرده‌اند، در این پژوهش ساختار عاملی پرسشنامه با تحلیل عاملی تأییدی بررسی شد و دامنه بار عاملی زیرمقیاس‌ها برای مؤلفه شایستگی هیجانی فردی بین ۰/۴۰ تا ۰/۶۲ و برای مؤلفه شایستگی هیجانی بین‌فردی ۰/۳۲ تا ۰/۷۴ به دست آمد.

شاخص‌های مورد استفاده برای برازش مدل با توجه به ملاک کلاین (۲۰۱۶) عبارت بودند از: شاخص‌های برازش مطلق^{۲۰} شامل، شاخص نیکویی برازش مدل (GFI) و نسبت کای دو به درجه آزادی (X^2/df)، شاخص‌های برازش تطبیقی^{۲۱} شامل، شاخص برازندگی مقایسه‌ای (CFI) و شاخص برازش افزایشی (IFI)، و شاخص‌های

برازش مقتصد^{۲۲} شامل شاخص ریشه دوم واریانس خطای تقریب (RMSEA) و شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI). جدول ۳ شاخص‌های برازش مدل پژوهش حاضر را نشان می‌دهد.

جدول ۳. شاخص‌های برازش پرسشنامه شایستگی هیجانی

شاخص‌های برازش	X ² /df	GFI	IFI	CFI	PNFI	RMSEA	PCLOSE
مدل پژوهش	۱/۲۴	۰/۹۳	۰/۹۶	۰/۹۶	۰/۶۴	۰/۰۶	۰/۴۰
مقدار قابل قبول	<۳	>۰/۹	>۰/۹	>۰/۹	>۰/۵	<۰/۰۸	>۰/۰۵

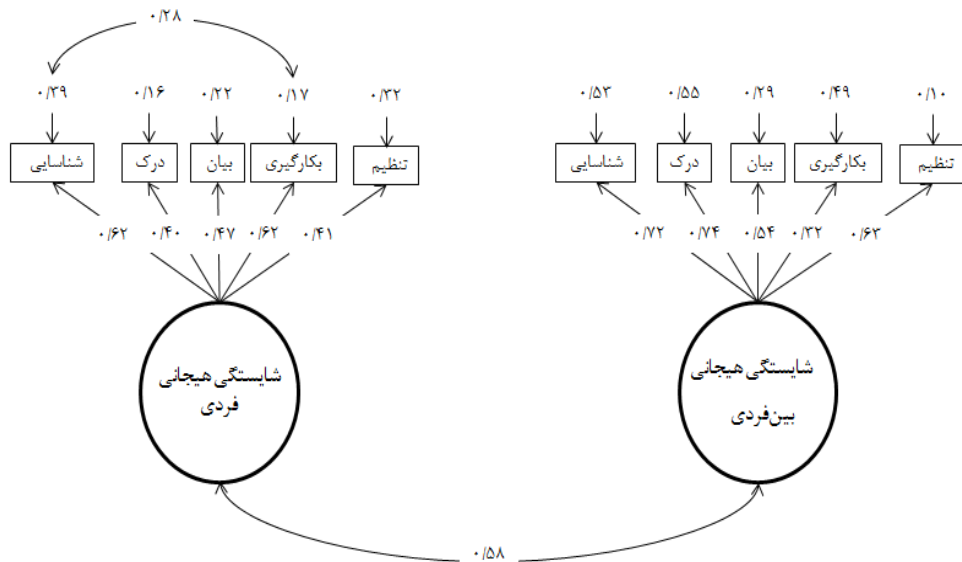
با توجه به اینکه اطلاعات جدول ۳ برازش مطلوب مدل را نشان می‌دهد، می‌توان نتیجه گرفت که آماره‌های برازش مدل بیان‌کننده ساختار نظری مناسب پرسشنامه است.

در جدول ۴ زیرمقیاس‌ها، مؤلفه‌ها، بار عاملی، مقدار t، خطای استاندارد و سطح معنی‌داری دیده می‌شود.

جدول ۴. زیرمقیاس‌ها، مؤلفه‌ها، بار عاملی، مقدار t، خطای استاندارد و سطح معنی‌داری

مؤلفه‌ها					
زیرمقیاس‌ها	شایستگی هیجانی فردی	شایستگی هیجانی بین فردی	SD	t	P<
شناسایی هیجان	۰/۶۲		۰/۱۸	۵/۸۸	۰/۰۰۱
درک هیجان	۰/۴۰		۰/۲۵	۳/۱۱	۰/۰۰۱
بیان هیجان	۰/۴۷		۰/۲۱	۳/۶۶	۰/۰۰۱
بکارگیری هیجان	۰/۶۲		۰/۲۰	۴/۲۲	۰/۰۰۱
تنظیم هیجان	۰/۴۱		۰/۲۱	۳/۷۵	۰/۰۰۱
شناسایی هیجان		۰/۷۲	۰/۱۸	۵/۸۰	۰/۰۰۱
درک هیجان		۰/۷۴	۰/۱۸	۵/۹۵	۰/۰۰۱
بیان هیجان		۰/۵۴	۰/۲۰	۴/۳۵	۰/۰۰۱
بکارگیری هیجان		۰/۳۲	۰/۱۷	۲/۶۰	۰/۰۱
تنظیم هیجان		۰/۶۳	۰/۲۴	۴/۶۶	۰/۰۰۱

نتایج تحلیل عامل تأییدی پرسشنامه شایستگی هیجانی همراه با بار عاملی زیرمقیاس‌ها در شکل ۱ آورده شده است.

شکل ۱. نتایج تحلیل عامل تأییدی پرسشنامه شایستگی هیجانی

در این پژوهش علاوه بر روایی سازه پرسشنامه شایستگی هیجانی با استفاده از روش تحلیل عاملی تأییدی، روایی همگرای پرسشنامه نیز از طریق محاسبه همبستگی پیرسون میان نمره شایستگی هیجانی با شایستگی فرهنگی و رضایت از زندگی محاسبه شد. بدین ترتیب، ضریب همبستگی بین شایستگی هیجانی فردی با شایستگی فرهنگی ($r=0/001, p<0/001$) از زندگی محاسبه شد. شایستگی هیجانی بین فردی با شایستگی فرهنگی ($r=0/45, p<0/001$)، شایستگی هیجانی فردی با شایستگی فرهنگی ($r=0/61, p<0/001$)، و نمره کل شایستگی هیجانی با شایستگی فرهنگی ($r=0/90, p<0/001$)، به دست آمد که نشان می‌دهد بین پرسشنامه شایستگی هیجانی با شایستگی فرهنگی، رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. همچنین، همبستگی بین پرسشنامه شایستگی هیجانی و پرسشنامه رضایت از زندگی نیز محاسبه و مشخص گردید این همبستگی نیز مثبت و از لحاظ آماری معنی‌دار است ($r=0/30, p<0/001$). در جدول ۵ نتایج این همبستگی‌ها گزارش شده است.

جدول ۵. همبستگی بین مقیاس‌های شایستگی هیجانی، شایستگی فرهنگی و رضایت از زندگی

مقیاس	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱- شایستگی هیجانی فردی	-							
۲- شایستگی هیجانی بین فردی	۰/۶۱*	-						
۳- نمره کل شایستگی هیجانی	۰/۸۹*	۰/۹۰*	-					
۴- آگاهی	۰/۲۹*	۰/۳۵*	۰/۵۲*	-				
۵- دانش	۰/۵۰*	۰/۴۳*	۰/۴۷*	۰/۸۶*	-			

۶- مهارت	۰/۴۷*	۰/۳۸*	۰/۴۷*	۰/۷۶*	۰/۸۶*	-
۷- نمره کل شایستگی فرهنگی	۰/۴۵*	۰/۶۱*	۰/۹۰*	۰/۸۶*	۰/۸۸*	-
۸- رضایت از زندگی	۰/۳۰*	۰/۲۴*	۰/۳۰*	۰/۱۷	۰/۲۶*	-

*p < ۰/۰۰۱

جهت بررسی اعتبار پرسشنامه شایستگی هیجانی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. چنان‌که در جدول ۶ گزارش شده است، ضریب آلفای کرونباخ دو مؤلفه پرسشنامه شامل شایستگی هیجانی فردی (۰/۸۰) و شایستگی هیجانی بین‌فردی (۰/۷۸) و ضریب آلفای کرونباخ کل پرسشنامه (۰/۹۲) نشان می‌دهد پرسشنامه از همسانی درونی مطلوب برخوردار است. همچنین بین همه مؤلفه‌های پرسشنامه با یکدیگر و با نمره کل ضرایب همبستگی مثبت و معنی‌دار وجود دارد.

جدول ۶. میانگین، انحراف استاندارد، همبستگی و آلفای کرونباخ مؤلفه‌ها

مؤلفه	M	SD	۱	۲	۳	آلفای کرونباخ
۱. شایستگی هیجانی فردی	۱۶/۳۷	۲/۱۰	-			۰/۸۰
۲. شایستگی هیجانی بین‌فردی	۱۷/۰۷	۲/۲۸	۰/۶۱*	-		۰/۷۸
۳. نمره کل	۱۶/۷۲	۱/۹۷	۰/۸۹*	۰/۹۰*	-	۰/۹۲

*p < ۰/۰۰۱

در نهایت به منظور پی بردن به تاثیرپذیری احتمالی مؤلفه‌های شایستگی هیجانی از زمینه‌های خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی دانش‌آموزان، از آزمون t مستقل همراه با تصحیح بونفرونی برای مقایسه دو گروه (شیراز و کرمان) در شایستگی هیجانی و مؤلفه‌های آن استفاده شد و نتایج تفاوت معنی‌داری را بین دو گروه نشان ندادند. جدول ۷ یافته‌های حاصل از این مقایسه را نشان می‌دهد.

جدول ۷. مقایسه نمرات مؤلفه‌های شایستگی هیجانی در دو گروه

مؤلفه‌ها	گروه	میانگین	انحراف استاندارد	مقدار t	درجه آزادی	معناداری
شایستگی هیجانی فردی	شیراز	۱۶/۳۶	۲/۱۵	۰/۴۹	۵۱۶	۰/۶۲
	کرمان	۱۶/۲۶	۲/۲۴			
شایستگی هیجانی بین‌فردی	شیراز	۱۷/۱۷	۲/۲۹	۰/۴۹	۵۱۶	۰/۶۲
	کرمان	۱۷/۰۷	۲/۴۳			
نمره کل شایستگی هیجانی	شیراز	۱۶/۷۶	۲/۰۲	۰/۵۰	۵۱۶	۰/۶۱
	کرمان	۱۶/۶۷	۲/۱۳			

بحث و نتیجه‌گیری

شایستگی هیجانی به دلیل پیوند مجموعه‌ای از عناصر هیجانی، شناختی و رفتاری، مهارت‌هایی را برای فرد فراهم می‌کند که برای رشد و بهبود توانایی‌های اجتماعی، تنظیم روابط اجتماعی و هیجانی ضروری هستند. داشتن شایستگی هیجانی نقش مهم و اساسی در تعاملات اجتماعی و کارکردهایی در حوزه‌های مختلف هیجانی و رفتاری افراد دارد و نقص در شایستگی هیجانی با پیامدهای منفی همچون ضعف در تعاملات بین فردی، آسیب در حوزه‌های تحصیلی و شغلی افراد همراه است (عباس‌تبارزودی، هاشمی رزینی و عبدالهی، ۱۳۹۶). با توجه به اهمیت شایستگی هیجانی و افزایش برنامه‌های آموزشی جهت ارتقا این شایستگی، روان‌سنجی یک پرسشنامه جهت بررسی این سازه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بر این اساس در پژوهش حاضر، پرسشنامه نیمرخ شایستگی هیجانی با ۵۰ گویه در دو بُعد به زبان فارسی ترجمه و سپس ویژگی‌های روان‌سنجی آن تعیین شد. کاربرد پرسشنامه مذکور به سادگی امکان‌پذیر است و می‌تواند توسط دانش‌آموزان دبیرستانی طی ۱۵ تا ۲۰ دقیقه تکمیل گردد.

به منظور بررسی روایی سازه پرسشنامه، با توجه به اینکه تعداد مؤلفه‌ها و رابطه متغیرهای اندازه‌گیری شده و عامل‌های مشترک را از قبل پژوهشگران تعیین کرده بودند، از تحلیل عامل تأییدی استفاده شد. نتایج شاخص‌های برازش مطلق، مقتصد و تطبیقی نشان دادند که گویه‌های پرسشنامه با مؤلفه‌های مربوط برازش مناسب دارند.

هم‌چنین ضرایب همبستگی بین گویه‌ها با نمره کل مؤلفه‌ها و آلفای کرونباخ مؤلفه‌ها بررسی شد و نتایج مبین آن بود که گویه‌ها با مؤلفه مربوط ضریب همبستگی رضایت‌بخش دارد و فقط گویه ۹ با زیر مقیاس بکارگیری هیجانی فردی همبستگی منفی و پایین داشت و بنابراین با حذف این گویه آلفای کرونباخ افزایش یافت.

علت بار عاملی منفی و پایین گویه ۹ را می‌توان این‌گونه تبیین کرد که محتوای گویه (من هرگز بر اساس هیجانانام انتخاب‌های اساسی زندگی‌ام را انجام نمی‌دهم) با ویژگی دوره نوجوانی در تضاد است. به عبارت دیگر، نوجوانی، دوره‌ای است که حیات انفعالی (هیجانی) میدان وسیع‌تری برای عمل پیدا می‌کند و نوجوان از این حیث آماده بروز عکس‌العمل‌های هیجانی شدید است.

برای بررسی روایی همگرای پرسشنامه از همبستگی آن با پرسشنامه رضایت از زندگی و پرسشنامه شایستگی فرهنگی استفاده شد. ضرایب مثبت و معنی‌دار میان این پرسشنامه‌ها روایی همگرای پرسشنامه شایستگی هیجانی را نشان می‌دهد. این یافته به این معنا است که هر چه نمره شایستگی هیجانی فرد بیشتر باشد فرد در شایستگی فرهنگی و رضایت از زندگی نمرات بالاتری کسب می‌کند. این یافته منطبق با یافته‌های پژوهش کانگ، گانگ، سجاد، یانگ و ژو (۲۰۱۹)، لین، چن و سانگ (۲۰۱۲)، مون (۲۰۱۰) و نیلس و همکاران (۲۰۱۱) است.

در واقع، شناسایی هیجان‌ها در خود و دیگران و مدیریت آن‌ها (فردی و بین فردی) مهارت‌هایی هستند که ارتباط نزدیکی با شایستگی فرهنگی دارند. زیرا که، شایستگی هیجانی (به خصوص مؤلفه‌های شناسایی هیجانی و مدیریت هیجان‌ها) منعکس‌کننده توانایی فرد جهت کنار آمدن با دیگران است، این عناصر شایستگی هیجانی از این جهت که زیربنای تعامل سازنده افراد با فرهنگ‌های متفاوت هستند، ارتباط نزدیکی با شایستگی فرهنگی دارد. افرادی که شایستگی فرهنگی بالاتری دارند دارای این توانایی هستند که در تعامل با فرهنگ‌های مختلف انطباقی بوده و مناسب

با آن فرهنگ برخورد کنند و همین‌طور افراد با شایستگی هیجانی بالا توانایی شناسایی و مدیریت هیجان‌های خود در مقابل دیگران را دارند.

از سوی دیگر، رضایت از زندگی یکی از ویژگی‌های مهم روان‌شناختی است که فرد واجد سلامت باید آن را داشته باشد. رضایت از زندگی مفهومی پایدار و فراگیر است که احساس و نظر فرد را درباره جهانی که در آن زندگی می‌کند، منعکس می‌سازد. فردی که به لحاظ هیجانی شایسته است در هر حیطة از زندگی متمایز عمل می‌کند، سرزندگی و کارآیی بیشتری دارد. این افراد با محیط خود سازگاری بیشتری دارند؛ علت این امر آن است که افراد با شایستگی هیجانی بالا، قادر به درک هیجان‌های خود و دیگران هستند و می‌توانند این ادراک را در رفتارها و نگرش‌ها جهت رسیدن به نتایج مثبت و و دلخواه به کار گیرند. بنابراین، آنها در برخورد با هیجان‌های خود توانایی بیشتری دارند و به طور کلی در زندگی شادتر هستند و احساس رضایت بیشتری می‌کنند (کانگ و همکاران، ۲۰۱۹). در این پژوهش ضریب آلفای کرونباخ مؤلفه شایستگی هیجانی فردی (۰/۸۰)، مؤلفه شایستگی هیجانی بین فردی (۰/۷۸) و آلفای کرونباخ کل پرسشنامه (۰/۹۲) بود، بنابراین مشخص شد که نسخه فارسی پرسشنامه ثبات درونی رضایت‌بخش برای دانش‌آموزان ایرانی دارد. علاوه بر این ضرایب همبستگی بین زیر مقیاس‌ها با هم و همچنین با نمره کل بررسی شد. ضرایب همبستگی نشان‌دهنده رابطه مثبت و معنی‌دار زیرمقیاس‌ها و تأییدکننده دو عاملی بودن پرسشنامه است.

به طور کلی با توجه به نتایج می‌توان نتیجه گرفت که پرسشنامه شایستگی هیجانی از دو عامل شایستگی هیجانی فردی و شایستگی هیجانی بین فردی و ده زیر مقیاس تشکیل شده و در سنجش سازه کلی شایستگی هیجانی روایی مطلوب دارد.

باید دقت نمود که در پژوهش حاضر تعمیم‌دهی نتایج به دلیل ویژگی‌های نمونه (که فقط شامل دختران بود)، کاهش می‌یابد. بنابراین در تعمیم یافته‌ها به گروه پسران باید دقت لازم صورت گیرد. علاوه بر این، در مطالعه حاضر دو گروه از دانش‌آموزان شهر شیراز و شهر کرمان مورد بررسی قرار گرفتند، که نتایج تفاوت معناداری بین عملکرد دانش‌آموزان این دو شهر از لحاظ شایستگی هیجانی نشان نداد. با وجود این، به منظور بررسی میزان قابلیت تعمیم‌پذیری این یافته، برای مطالعات آتی پیشنهاد می‌شود اثر احتمالی تفاوت‌های بین شهرهای دیگر ایران مورد توجه قرار گیرد.

در مجموع مشخص شد، پرسشنامه شایستگی هیجانی دارای ویژگی‌های روان‌سنجی مناسبی است و این پژوهش حمایت قابل قبولی برای کاربرد این ابزار در فرهنگ ایرانی فراهم آورد. از این رو، استفاده از آن برای ارزیابی شایستگی هیجانی دانش‌آموزان پیشنهاد می‌شود.

یادداشت‌ها

1. emotional competence	2. emotional intelligence
3. trait	4. knowledge
5. abilities	6. traits (dispositions)
7. acceptance	8. neuroendocrine
9. interpersonal emotional competence	10. intrapersonal emotional competence

11. interpersonal identification	12. interpersonal expression
13. interpersonal comprehension	14. interpersonal regulation
15. interpersonal utilization	16. The Profile of Emotional Competence (PEC)
17. Cultural Competence Questionnaire	18. Central Vancouver Island Multicultural Society
19. satisfaction with life scale	20. absolute fit indices
21. parsimonious fit indices	22. comparative fit indices

منابع

- بخشی، ن.، و یوسفی، ف. (۱۳۹۷). ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه شایستگی فرهنگی. بخش روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز. منتشر نشده. ##
- بیانی، ع. ا.، کوچکی، ع. م.، و گودرزی، ح. (۱۳۸۶). اعتبار و روایی مقیاس رضایت از زندگی (SWLS). فصلنامه روانشناسان ایرانی، ۱۱، ۲۶۵-۲۵۹. ##
- عباس‌تبارزودی، م.، هاشمی‌رزینی، ه.، و عبدالمهی، م. ع. (۱۳۹۶). اثربخشی آموزش شایستگی هیجانی بر اضطراب، حل مساله اجتماعی و حافظه کاری کودکان. فصلنامه مطالعات روان‌شناسی بالینی، ۲۹(۸)، ۴۳-۲۱. ##
- هومن، ح. ع.، و عسگری، ع. (۱۳۸۴). تحلیل عاملی: دشواری‌ها و تنگناهای آن. روانشناسی و علوم تربیتی، ۳۵(۲)، ۱-۲۲. ##

- Austin, E. J., Saklofske, D. H., Huang, S. H., & McKenney, D. (2004). Measurement of trait emotional intelligence: Testing and cross-validating a modified version of Schutte et al.'s (1998) measure. *Personality and Individual Differences*, 36(3), 555-562. ##
- Bar-On, R. (2006). The Bar-On model of emotional-social intelligence (ESI). *Psicothema*, 18, 13-25. ##
- Baudry, A. S., Lelorain, S., Mahieux, M., & Christophe, V. (2017). Impact of emotional competence on supportive care needs, anxiety and depression symptoms of cancer patients: a multiple mediation model. *Support Care in Cancer*, 26(1), 223-230. ##
- Brackett, M. A., & Mayer, J. D. (2003). Convergent, discriminant, and incremental validity of competing measures of emotional intelligence. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29, 1147-1158. ##
- Brasseur, S., Grégoire, J., Bourdu, R., & Mikolajczak, M. (2013). The profile of emotional competence (PEC): Development and validation of a self-reported measure that fits dimensions of emotional competence theory. *PLoS ONE*, 8(5), e62635. ##
- Central Vancouver Island Multicultural Society. (2007). Cultural competence self-assessment checklist. Retrieved from: <http://rapworkers.com/wp-content/uploads/2017/08/cultural-competence-selfassessment-checklist-1.pdf> ##
- Denham, S. A., Blair, K. A., DeMulder, E., Levitas, J., Sawyer, K., Auerbach-Major, S., & Queenan, P. (2003). Preschool emotional competence: Pathway to social competence? *Child Development*, 74(1), 238-256 ##
- Diener, E. D., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75. ##
- Izard, C. E., King, K. A., Trentacosta, C. J., Morgan, J. K., Laurenceau, J. P., Krauthamer-Ewing, E. S., & Finlon, K. J. (2008). Accelerating the development of emotion competence in Head Start children: Effects on adaptive and maladaptive behavior. *Development and Psychopathology*, 369-397. ##
- Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th Ed.). Guilford Publications. ##
- Kong, F., Gong, X., Sajjad, S., Yang, K., & Zhao, J. (2019). How is emotional intelligence linked to life satisfaction? The mediating role of social support, positive affect and negative affect. *Journal of Happiness Studies*, 1-13. ##
- Kotsou, I., Leys, C., & Fossion, P. (2018). Acceptance alone is a better predictor of psychopathology and well-being than emotional competence, emotion regulation and mindfulness. *Journal of Affective Disorders*, 226, 142-145. ##
- Kotsou, I., Nelis, D., Grégoire, J., Mikolajczak, M. (2011). Emotional plasticity: Conditions of improving emotional competence in adulthood. *Journal of Applied Psychology* 96, 827-839. ##

- Leroy, V., Grégoire, J., Magen, E., Gross, J. J., & Mikolajczak, M. (2012). Resisting the sirens of temptation while studying: Using reappraisal to increase focus, enthusiasm, and performance. *Learning and Individual Differences, 22*(2), 263-268. ##
- Lin, Y. C., Chen, A. S. Y., & Song, Y. C. (2012). Does your intelligence help to survive in a foreign jungle? The effects of cultural intelligence and emotional intelligence on cross-cultural adjustment. *International Journal of Intercultural Relations, 36*(4), 541-552. ##
- Mikolajczak, M. (2009). Moving beyond the ability-trait debate: A three level model of emotional intelligence. *E-Journal of Applied Psychology, 5*, 25-32. ##
- Mikolajczak, M., Avalosse, H., Vancorenland, S., Verniest, R., Callens, M., Van Broeck, N., ... & Mierop, A. (2015). A nationally representative study of emotional competence and health. *Emotion, 15*(5), 653. ##
- Mikolajczak, M., Brasseur, S., & Fantini-Hauwel, C. (2014). Measuring intrapersonal and interpersonal EQ: the short profile of emotional competence (S-PEC). *Personality and Individual Differences, 65*, 42-46. ##
- Mikolajczak, M., Luminet, O., Leroy, C., & Roy, E. (2007). Psychometric properties of the Trait Emotional Intelligence Questionnaire: Factor structure, reliability, construct, and incremental validity in a French-speaking population. *Journal of Personality Assessment, 88*(3), 338-353. ##
- Moon, T. (2010). *Emotional intelligence correlates of the four-factor model of cultural intelligence. Journal of Managerial Psychology, 25*(8), 876-898. ##
- Nelis, D., Kotsou, I., Quoidbach, J., Hansenne, M., Weytens, F., Dupuis, P., & Mikolajczak, M. (2011). Increasing emotional competence improves psychological and physical well-being, social relationships, and employability. *Emotion, 11*(2), 354. ##
- Petrides, K. V., & Furnham, A. (2001). Trait emotional intelligence: psychometric investigation with reference to established trait taxonomies. *European Journal of Personality, 15*, 425-448. ##
- Petrides, K. V., Frederickson, N., & Furnham, A. (2004). The role of trait emotional intelligence in academic performance and deviant behavior at school. *Personality and Individual Differences, 36*(2), 277-293. ##
- Salisch, M.V. (2018). Emotional competence and friendship involvement: Spiral effects in adolescence, *European Journal of Developmental Psychology, 26*, 3-20. ##
- Salovey, P., Mayer, J. D., Goldman, S. L., Turvey, C., & Palfai, T. P. (1995). Emotional attention, clarity, and repair: Exploring emotional intelligence using the Trait Meta-Mood Scale. In J. W. Pennebaker (Ed.), *Emotion, disclosure, and health*. 125-154. ##
- Scherer, K. S., (2018), Comment: Comorbidity between mental and somatic pathologies: Deficits in emotional competence as health risk factors, *Emotion Review, 10* (1), 55-57. ##
- Trinidad, D. R., & Johnson, C. A. (2002). The association between emotional intelligence and early adolescent tobacco and alcohol use. *Personality and Individual Differences, 3*(2), 95-105. ##

Psychometric Properties of the Profile of Emotional Competence: A Pilot Study

Abstract

The present study aimed to examine the validity, reliability and factor structure of the Profile of Emotional Competence (PEC) among Iranian students. To this end 518 high school female students were selected in 2019 academic year using cluster sampling method and they completed the profile of emotional competence (Brasseur, Grégoire, Bourdu, & Mikolajczak, 2013), cultural competence Questionnaire (Central Vancouver Island Multicultural Society, 2007), and satisfaction with life scale (Diener, Emmons, Larsen, & Griffin, 1985). To investigate validity, confirmatory factor analysis and convergent validity were used. The findings of confirmatory factor analysis confirmed two-factor structure of the questionnaire and yielded two factors named as intra emotional competence and inter emotional competence. The correlation coefficients of the questionnaire scores with life satisfaction and cultural competence were 0.30 and 0.90 respectively. These results showed the convergent validity of the scale. To assess the reliability the questionnaire, Cronbach's alpha was used. The Cronbach's alpha coefficient was in satisfactory level for each factor ($\alpha = 0.80$ for intra emotional competence, and $\alpha = 0.78$ for inter emotional competence), and the total score of the scale ($\alpha = 0.92$). The findings suggest that the profile of emotional competence is a reliable and valid instrument for assessing emotional competence of Iranian high school students and can be used as a suitable instrument in psychological research.

Keywords: emotional competence, factor structure, reliability, validity